

- ✓ Soru kâğıdına **adınız, soyadınız** ve **numaranız** dışında başka hiçbir şey yazmayınız.
- ✓ Sorular **eşit** puanlıdır.
- ✓ Sınav süresi **120** dakikadır.

Ziyaretçiler

Ad	İl	Telefon	Görüş
Bekir	Giresun	325 25 25	Mükemmel
Ali		0462 325 25 25	İyi
Cemil	Ordu	+90452 325 25 25	$y = x^2 + 1$

Ziyaretçi defterine kayıt olan bazı kullanıcılara ait yukarıda verilen bilgileri de dikkate alarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Ali adlı ziyaretçi İl sütununa şehir ismi yerine, alışılmışın dışında, bir imge kaydetmiştir. Bu tür sorunlar, uygulamalardaki kod açıklardan dolayı meydana gelebilmektedir. Bu uygulamadaki kod açığının ne olabileceğini kısaca açıklayınız ve sorunun önlenmesi için bir algoritma geliştiriniz.
2. Bütün ziyaretçiler, Telefon sütununa rastgele formatlarda bilgi girişleri yapmışlardır. Bunu engellemek için, ilgili programda PHP betik dilinde aşağıdaki \$telefon değişkenine atanan düzenli ifade kullanılmak istensin.
$$\$/^{\wedge}(0\{[0-9]\{3\}\})?[0-9]\{3\}\ ?[0-9]\{2\}\ ?[0-9]\{2\}\$/;$$
Bu düzenli ifadeye göre, ziyaretçi defterine girilebilecek telefon numaralarının formatı ne şekilde kısıtlanmış olur? Ayrıca bu durumda, yukarıda ziyaretçi defterindeki telefon kayıtlarının hangi(ler)i geçerli bir giriş olur? Kısaca açıklayınız.
3. Ziyaretçiler, Gorus sütununa alakalı alakasız ifadeler de yazmıştır. Bu durumu engellemek için, kullanıcıların girmiş olduğu bilgileri güncelleyebilecek ve/veya silebilecek bir kontrol mekanizması nasıl geliştirilebilir? Gerekli gördüğünüz yerlerde PHP betik dilinde program kod parçalarını yazarak önerebileceğiniz bir yöntemi kısaca açıklayınız.
4. Aşağıda verilen programda, HTML belgesindeki id'si "giris" olan metin kutusunun değeri sonuc.php programında büyük harfe dönüştürülerek HTML belgesindeki id'si "sonuc" olan etiketin değerine atanmaktadır. Buna göre sonuc.php dosyasındaki ilgili program kod parçasını yazınız. Ayrıca "post" metoduna göre programı yeniden düzenleyiniz.

```
<html>
<head>
<script type="text/javascript" src="prototype.js"></script>
<script language="javascript" type="text/javascript">

window.onload = function() {
    $("giris").onblur = function() {
        var url = "sonuc.php?q=" + $("giris").value;
        url = url + "&sid=" + Math.random();
        new Ajax.Request(
            url,
            {
                method: "get",
                onSuccess: ajaxTamam
            }
        );
    };
};

function ajaxTamam(ajax) {
    $("sonuc").innerHTML = ajax.responseText;
}

</script>
</head>
<body>
<form>
Giris: <input type="text" id="giris" />
Sonuc: <label id="sonuc"> </label>
</form>
</body>
</html>
```


KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü
2008-2009 Eğitim-Öğretim Bahar Yarıyılı
Web Programlama Final Sınavı Soruları

1. Program kodunda HTML sızıntısı vardır. HTML sızıntısı <> karakterleri kullanılarak yapılmaktadır. Yazılan program kodunda <> karakterlerinin yerine değiştirme (escape) karakterlerine, yani < > izin vermek yeterli olacaktır. PHP'de bu işlem için htmlspecialchars() fonk. kullanılabilir.

Görüşünüzü yazınız

İsim :

İl :

Telefon :

Görüşünüz :

şil = htmlspecialchars(\$_REQUEST['il']); şeklinde yazılırsa aşağıdaki görünüm elde edilir.

Ziyaretçiler

Ad	İl	Telefon	Görüş
Bekir	Giresun	325 25 25	Mükemmel
Ali		0462 325 25 25	İyi
Cemil	Ordu	+90452 325 25 25	$y = x^2 + 1$
Ayşe	<img src='findik.gif'>	377 25 25	İyi

2. Alan kodu 0(462) gibi benzer şekilde girilecek, istenirse girilmeyebilir. Daha sonra 3 basamaklı sayı, araya seçimlik olarak bir boşluk, peşine iki basamaklı sayı, araya seçimlik olarak bir boşluk ve en son iki basamaklı sayı olacak şekilde bir format verilmiştir. Ziyaretçi defterindeki kayıtlardan sadece birinci sıradaki geçerlidir. Diğer seçeneklerin bazılarına örnek aşağıda verilmiştir:

3252525
0(462)3252525
325 25 25
32525 25

3. Yönetici panelin oluşturulması gerekmektedir. Böylece kullanıcı/sunucu etkileşimi denetim altına alınmış olur. Panelde, oturum(session) yönetimi özelliği kullanılması gerekmektedir. Gerekli kodlar için, sitedeki örnek programlara bakınız (www.dizininde/ziyaretci_security).

Kullaniciadi/sifreni girerek oturum ac...

Kullaniciadi:

Sifre :

Yönetici Alanı

Aşağıda kullanıcıların listesi ve erişebileceğiniz ayrıcalıklar vardır.

Ali [Kullanıcı Güncelle](#) | [Kullanıcı Sil](#)
Bekir [Kullanıcı Güncelle](#) | [Kullanıcı Sil](#)
Cemil [Kullanıcı Güncelle](#) | [Kullanıcı Sil](#)

[Oturumu kapat](#)

4. sonuc.php (bakınız www.dizininde/ajax/bHarf);

```
<?php
    if ( isset($_REQUEST ['q']) )
        echo strtoupper($_REQUEST ['q']);
?>
```

İlgili kodda method:"post" yapılmalı ve parametreler için parameters: parametresi kullanılmalı ve parametreler ayarlanmalıdır.

```
window.onload = function() {
    $("giris").onblur = function() {
        var url = "sonuc.php";
        var str = $("giris").value;
        var rnd = Math.random();

        new Ajax.Request(
            url,
            {
                parameters: {q:str, sid:rnd},
                onSuccess: ajaxTamam
            }
        );
    };
};
```